

[NIEUWS](#) > [ONDERNEMEN](#) > [RETAIL](#)

Doe-het-zelfdiamant zet luxesector op zijn kop

Synthetische stenen worden onder enorme hitte en onder grote druk opgekweekt in een oven. In een maand levert dat een ruwe steen op die een buitenstaander niet kan onderscheiden van natuurlijke diamanten. ©Debby Termonia

PIETER SUY

06 januari 2024 01:10

De toekomst voor de diamantindustrie of een monster van Frankenstein dat de sector onderuithaalt? Traditionele spelers in de diamantsector zijn nerveuzer dan ooit nu stenen die in een labo worden gemaakt massaal doorbreken. ‘Wie zich hier niet op heeft voorbereid, krijgt grote problemen.’

Even lijkt het erop dat Vikram Shah een vroege kantoortombola op gang trekt, maar we maken ons onterecht zorgen. De schaal met genummerde plaatjes die de topman van de start-up Heyaru uit de brandkast haalt, blijkt de grondstof voor de [bovengrondse diamantmijn](#) die de Indiase entrepreneur heeft uitgebouwd op de voormalige Philips-site in Lommel.

Met zijn techbedrijf Heyaru bootst Shah al een tiental jaar het chemische proces na waarmee natuurlijke diamanten onder de grond worden gevormd. Terwijl dat miljoenen jaren in beslag neemt, doen de 16 machines die hier continu staan te draaien er een viertal weken over.

Labdiamanten beginnen hun leven als kleine genummerde plaatjes, schijfjes diamant die ook wel 'zaadjes' worden genoemd.' ©Debby Termonia

'Die genummerde plaatjes noemen wij zaadjes', zegt Shah, terwijl hij de schijfjes voorzichtig rangschikt onder een felle lamp. 'Die plaatsen we hier in 16 ovens, die werken als een minizon: waterstof- en methaangas worden opgewarmd tot een plasma van enkele duizenden graden. In combinatie met de hoge druk in de machine zet zich geleidelijk een nieuw laagje diamant af op de plaatjes. In een maand creëren we zo een volwaardige ruwe diamant. Die sturen we vervolgens naar India om te polijsten. De

kwaliteit is zelfs beter dan die van natuurlijke diamanten, want daarvan vertoont 98 procent defecten. Bij labodiamanten is dat maar 2 procent.'

Artificiële diamanten bestaan al sinds het midden van de vorige eeuw, maar ze waren aanvankelijk te klein en niet helder genoeg om op de luxemarkt te worden verkocht. Bovendien was de productie zo duur dat het economisch weinig zin had te concurreren met natuurlijke diamanten.

Het nieuws over technologie en innovatie dat u niet mag missen.

De voorbije decennia kwam daarin verandering. Nieuwe productieprocessen maakten het mogelijk op grotere schaal goedkopere stenen te ontwikkelen die groter, helderder en kleurlozer waren. De retailprijzen voor een labodiamant kunnen tot 70 procent lager liggen dan die voor een natuurlijke steen. Shah wijst naar een schaalpje met enkele afgewerkte stenen. ‘Zie je dat roze, hartvormige diamantje? Dat kost 15.000 euro. Voor een natuurlijke steen was dat een veelvoud geweest.’

Conflictvrije ringvinger

Het lagere prijskaartje maakt labodiamanten aantrekkelijk voor een nieuwe generatie consumenten, die sinds corona meer de hand op de knip wil houden, zoals bij het kopen van een verlovingsring. ‘Klanten voelen zich ook minder geremd om grotere stenen te kopen’, zegt Shah. ‘Vroeger was het kopen van een diamant bijna een familiale beslissing, omdat er zo veel geld mee gemoeid was. Dat verandert. Een klant wilde een ring kopen voor zijn drie dochters. Als hij voor natuurlijke diamant had gekozen, was dat waarschijnlijk een steentje van 0,30 karaat geweest. Ik heb hem ervan kunnen overtuigen dat hij zijn dochters voor hetzelfde geld diamanten van 2 karaat kon geven.’

Klanten voelen zich met synthetische diamanten minder geremd om grotere stenen te kopen.

VIKRAM SHAH
TOPMAN DIAMANTBEDRIJF HEYARU

Labodiamanten zijn niet alleen goedkoper, consumenten zien ze steeds vaker als een duurzamer alternatief voor hun natuurlijke tegenhangers, die vaak via schadelijke mijnbouw uit de grond worden gehaald. Al is ook voor het produceren van labodiamanten enorm veel energie nodig en duiken geregeld verhalen op over gezondheidsproblemen bij slijpers.

Vikram Shah, de oprichter van het diamantbedrijf Heyaru. ©Debby Termonia

Producenten van labodiamanten gebruiken steevast het argument dat hun stenen conflictvrij zijn. Door de oorlog in Oekraïne - Rusland is de grootste exporteur van ruwe diamanten ter wereld - klinkt dat argument nog luider.

Dat vertaalt zich in boomende verkoopcijfers. Terwijl consumenten lange tijd hun neus ophaalden voor labodiamanten was 2023 het jaar van de grote doorbraak. Volgens het Israëlische onderzoeksbureau Tenoris waren synthetische stenen vorig jaar voor het eerst goed voor de helft van de wereldwijde diamantverkoop. Ook mode- en luxebedrijven en juweliersketens hebben die les begrepen. Het Italiaanse Prada bracht vorige herfst een nieuw gamma juwelen op de markt waarin labostenen met een specifieke Prada-cut verwerkt zitten. Eerder investeerden ook de juweliersketens Signet en Pandora al miljoenen in de uitbreiding van hun gamma met labodiamanten.

Dichter bij huis lanceerde Baunat, de Belgische pionier in de onlineverkoop van diamanten waarin ook de industrieel Urbain Vandeurzen investeert, onder de naam Valquère een nieuw platform voor synthetische stenen. 'We krijgen steeds meer klanten die daarnaar vragen, vooral dan voor modieuze en kleurrijke sieraden', zeggen Steven Boelens en Leslie Ruijs van Baunat. 'Bij de jongere generatie is er een sterk groeiende vraag. Voorlopig zijn het vooral klanten uit België, Nederland en Duitsland die hiervoor openstaan. We verkopen ook juwelen in China en Zwitserland, maar daar verkiezen ze nu nog natuurlijke diamanten. Al verwachten we dat ook daar de interesse zal toenemen.'

Ook Heyaru, waar vorig jaar 55.000 karaat of 11 kilo aan diamanten van de band rolde, merkt dat lab grown booming business is geworden. 'We verwachten 2023 af te kloppen op een omzet van 8 miljoen euro, het dubbele van vorig jaar', zegt Shah. 'De voorbije vier jaar zagen we onze omzet telkens verdubbeld. We zijn nu ook winstgevend.'

De entrepreneur, een telg van een Indiase diamantairsfamilie, ziet het maar als een begin. In de loop van volgend jaar opent Heyaru, dat kan rekenen op de steun van de investeringsmaatschappijen PMV en LRM, en het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen Vlaio, een nieuwe vestiging in Lommel. Prijskaartje: 26,5 miljoen euro. Al droomt Shah er zelfs al hardop van tegen 2030 ruim 260 miljoen euro te investeren in bijkomende productiecapaciteit.

Labodiamanten worden niet alleen verwerkt in juwelen. Er zijn nog meer toepassingen mogelijk, van kwantumcomputers tot luchtfilters of speakers. En ja, de concurrentie met landen als China en India is groot. 'Maar ik denk echt dat we het verschil kunnen maken met het label 'made in Europe' en met onze veel duurzamere productie. In Azië worden labodiamanten vaak nog gemaakt met fossiele energie, wij werken met groene stroom.'

Antwerpen nerveus

De schijnbaar onstuitbare opmars van labostenen maakt mijnbouwers en handelaars in traditionele diamant bijzonder zenuwachtig. Ze zien hun marktaandeel verder afbrokkelen op een moment dat ze al een loodzware crisis doormaken door de aarzelende Chinese consument, onzekere economische vooruitzichten en nieuwe [sancties tegen Rusland](#) . In een [nieuw rapport verwees de Nationale Bank](#) onlangs expliciet naar synthetische stenen als nieuwe stoorzender voor de Antwerpse diamanthandel.

De ruwe labostenen worden in Lommel gekweekt en gepolijst in India. ©Debby Termonia

‘Al moeten we opletten om niet alle schuld op labodiamanten te schuiven’, nuanceert Ravi Bhansali, de topman van Rosy Blue, het grootste diamantbedrijf van Antwerpen. ‘Terwijl consumenten in Europa diamanten als een echt luxeproduct zien, worden ze in de VS in zowat alle lagen van de samenleving verkocht: zowel een rijke persoon in New York als een leerkracht in Iowa koopt of krijgt op een gegeven moment wel een diamanten ring of hanger. Voor die laatste soort klanten zijn labodiamanten nu eenmaal verleidelijker, omdat ze goedkoper zijn. Maar in het echte luxesegment zie ik niet zoveel veranderen, ook al omdat labostenen veel sneller in waarde dalen dan hun natuurlijke tegenhangers. Als het topsegment onder druk staat, komt het vooral door de onzekere economische vooruitzichten en door de oorlog in Oekraïne.’

Wie vooral in dat lagere segment actief is en zich niet goed voorbereid heeft op de opmars van labodiamanten, kan wel in de problemen komen, zegt Bhansali. ‘Grote producenten die de voorbije jaren enorme stocks met gepolijste stenen van lagere kwaliteit hebben opgebouwd, zullen daarmee blijven zitten of die met verlies moeten verkopen.’

De boom in labodiamanten is zo spectaculair dat sommige waarnemers van een zeepbel spreken. De voorbije maanden ontstond er zo’n overaanbod aan synthetische diamanten dat de prijzen nog zwaarder zijn gekelderd dan die voor natuurlijke diamant. Terwijl je in 2016 nog meer dan 5.000 dollar moest betalen voor een gepolijste steen van 1 karaat, is dat nu nog maar 1.425 dollar (1.290 euro).

Een aantal fabrikanten kreeg het de voorbije maanden moeilijk. Het Amerikaanse WD Lab Grown Diamonds, dat wordt gezien als een van de pioniers in de business, ging in oktober kopje-onder. De verbod van een bloedbad in de sector, menen sommigen. ‘Ik was onlangs

In het luxesegment zie ik niet zoveel veranderen, ook al omdat labostenen veel sneller in waarde dalen.

RAVI BHANSALI
TOPMAN DIAMANTBEDRIJF ROSY BLUE

op een juwelenbeurs in Hongkong. De bradeerprijzen die daar voor labodiamanten werden gevraagd, heb ik nog nooit gezien. Die sector maakt zichzelf kapot', zegt een Antwerpse diamantexpert, die anoniem wil blijven.

Shah schudt het hoofd als we hem vragen of er een 'labocrisis' zit aan te komen. 'De prijzen dalen inderdaad, maar dankzij innovatie wordt

het ook goedkoper om te produceren. Vergelijk het met de iPhones van Apple. Voor de prijs waarmee je 15 jaar geleden een iPhone 3 kocht, haal je nu het allernieuwste model in huis. Als je labodiamanten koopt, betaal je voor technologie. Het is de oude technologie die nu in waarde zakt. Voor nieuwe stenen blijven de prijzen op niveau. Als België nog een diamantsector wil behouden, zit er niets anders op dan te investeren in labodiamanten.'